

fotografia: Cezary Piwowski

Wojciech Kilar

Skromny człowiek, który najbardziej lubił swój dom w Katowicach, przebywanie z bliskimi i kotem. Jest twórcą muzyki do 130 filmów, w tym „Draculi” Francisca Coppoli, „Pianisty” Romana Polańskiego, „Pana Tadeusza” Andrzeja Wajdy. Peter Jackson proponował mu stworzenie muzyki do „Władcy pierścienia”, a Brian de Palme do „Famme Fatal”. Jednak kompozytor z różnych powodów odmówił.

fotografia: Ryszard Hołubowicz

Sławomir Idziak

Operator filmowy urodzony w Katowicach. Współpracował z wybitnymi reżyserami polskimi, m.in. Krzysztofem Zanussi, Andrzejem Wajdą, Krzysztofem Kieślowskim. W latach dziewięćdziesiątych zaczął pracować w Stanach Zjednoczonych. Jest autorem zdjęć, m.in. do filmu „Król Artur”, „Harry Potter i Zakon Feniksa”. W 2002 roku był nominowany do Oscara za zdjęcia do filmu „Helikopter w ogniu”.

Krzystian Zimmerman

Jeden z najbardziej popularnych polskich pianistów. Urodził się w Zabrze, gdzie w wieku pięciu lat zaczął go uczyć gry na fortepianie ojciec. Później była szkoła muzyczna w Zabrze, Katowicach, a w 1975 roku wygrał Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina. Wtedy też Artur Rubinstein zaprosił

go do Paryża. Specjalnie dla niego Witold Lutosławski skomponował „Koncert fortepianowy”. Krystiana Zimmerman występuje niezwykle rzadko, ale każdy jego koncert jest ogromnym wydarzeniem. Ostatnio pojawił się w Polsce na koncercie inauguracyjnym działalności nowej siedziby NOSPR w Katowicach.

Karol Stryja

Innym wybitnym kompozytorem wywodzącym się ze Śląska był urodzony w Cieszynie Karol Stryja, który wiele lat mieszkał w Katowicach, a także w malowniczo położonej willi w Wiśle, która istnieje do dziś. To jeden z najwybitniejszych przedstawicieli muzyki klasycznej w regionie śląskim, wybitny dyrygent i pedagog. Był Inicjatorem Międzynarodowego Konkursu Dyrygenckiego im. Grzegorza Fitelberga w Katowicach. Prowadził jego wszystkie edycje, aż do śmierci. Zapoczątkował również Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Carla Augusta Nielsena w Odense.

Jacek Cygan

Jeden z najwybitniejszych współczesnych autorów tekstów urodził się w Sosnowcu. Wraz z Jerzym Filarem założył grupę „Nasza Basia Kochana”. Wraz z Elżbietą Adamiak napisał piosenkę „Rozmowa”, za którą otrzymał nagrodę Programu III Polskiego Radia. Napisał ponad 1000 tekstów piosenek. Wiele z nich stało się przebojami. Jest autorem tekstu do piosenki „To nie ja!”, która w wykonaniu Edyty Górniak zdobyła II nagrodę w Konkur-

fotografia: Adam Nurkiewicz

Kazimierz Kutz

Urodził się w Szopienicach, zanim te zostały dołączone do Katowic. Jego śląski tryptyk: „Sól ziemi czarnej”, „Perła w koronie” i „Paciorki jednego różańca” uważane są za swego rodzaju opowieść mityczną. Osadzone w przeszłości ukazują historię małych, zmarginalizowanych społeczności. Kazimierz Kutz ma też na swoim koncie wiele innych filmów, jak „Upał”, „Straszny sen Dwidziusia Górkiewicza”, „Śmierć jak kromkę chleba” opartą na tragicznych wydarzeniach w kopalni „Wujek”, czy „Pułkownika Kwiatkowskiego”. Jest nazywany reżyserem śląskim, bo śląskość ma dla niego znaczenie, czemu dał wyraz w książce „Piąta strona świata”, która czekała się adaptacji teatralnej.

sie Eurowizji. Jest także autorem słów do Santo Subito – Cantobiografii Jana Pawła II.

Janusz Gajos

Jeden z najwybitniejszych współczesnych aktorów polskich urodził się w Dąbrowie Górniczej, a przez wiele lat mieszkał w Będzinie, gdzie aktorstwa zaczął się uczyć w Teatrze Dzieci Zagłębia. Znany jest nie tylko z roli Janka w „Czterech pancernych i pies” czy z Kabaretu Olgi Lipińskiej, gdzie wcielił się w postać Tureckiego. Jego gra aktorska w takich filmach, jak „Żół-

ty szalik”, „Ucieczka z kina Wolność”, „Jasminum”, „Układ zamknięty” czy „Body/Ciało” pozwoliła na stworzenie postaci o przeróżnej charakterystyce psychologicznej, ale zawsze bardzo wiarygodnych.

Ryszard Riedel

Ikona polskiego bluesa. Urodził się w Chorzowie. Mimo, że swoją naukę ukończył na 7 klasie i nigdy nie pobierał lekcji śpiewu stał się jednym z najbardziej charyzmatycznych wokalistów i wieloletnim frontmanem zespołu Dżem. Tworzył niezwykle szczere, autobiograficzne teksty. Nazywany też był ostatnim hippisem współczesnych czasów. Gromadzące tłumy koncerty często przeplatane były przerwami wynikającymi z używania narkotyków, które zdominowały jego życie. Zmarł w 1994 roku, ale jego piosenki, które obecnie śpiewa Maciej Balcar nadal gromadzą tłumy na koncertach Dżemu.

Artur Rojek

Pochodzi z Mysłowic. Był wokalistą zespołów Myslovitz i Lenny Valentino. Stworzył i prowadzi jeden z największych festiwali w kraju - Off Festival. W 1992 roku założył zespół Myslovitz. Tworzył teksty i muzykę. Wielokrotnie nominowany do nagrody Fryderyka w kategoriach Wokalista, a także Autor i Kompozytor. W 2014 roku nagrał debiutancki album solowy pt. „Składam się z ciągłych powtórzeń”. Płyta otrzymała status platynowej, a rok później została nagrodzona Fryderykiem w kategorii album roku - pop.

Urszula Dudziak

Urodziła się w Straconce, dziś dzielnicy Bielska Białej. Jej zainteresowanie jazzem zrodziło się pod wpływem utworów Elli Fitzgerald. Współpracowała z Krzysztofem Komedą, Edwardem Czernym i Michałem Urbanikiem. W latach siedemdziesiątych wyjechała do Stanów Zjednoczonych, gdzie rozwijała swoją karierę stając się jedną z najwybitniejszych wokalistek jazzowych na świecie. Występowała na scenie z Bobbym McFerrin, Herbie Hancockiem, Dizzy Gillespiem, Clarkiem Terry, Ronem Carterem, Gilem Evansem, Stingiem czy Lionelem Hamptonem. Jej piosenka „Papaya” z roku 1976 stała się w 2007 hitem na Filipinach, w Azji i Ameryce Południowej. Dodano do niej charakterystyczny taniec. Papayę tańczy m.in. armia filipińska podczas przerwy w musztrze.

fotografia: Łódź of Four Cultures Festival 2012

AMBASADORZY

Wojciech Kilar, Sławomir Idziak czy Krystian Zimmerman – to tylko niektóre nazwiska, które znane są na obu półkulach od Japonii po Stany Zjednoczone czy Brazylię. To elita światowych dóbr kultury, a jednocześnie osoby, które łączy jedna wspólna cecha: wszyscy pochodzą ze Śląska lub Zagłębia. Są ambasadorami naszego regionu.

Ktoś powiedział, że miejsce, w którym się urodziliśmy, nasza narodowość nie jest naszą zasługą. Po prostu jest, jak kolor włosów czy oczu. Jeżeli zatem odwrócimy sytuację, to właśnie to miejsce ma szczęście, że stąd pochodzą takie postaci, wybitni obywatele świata. Przedstawiamy zatem nasz subiektywny ranking TOP 10 postaci związanych z regionem śląskim i najbardziej znaczących w świecie muzyki, filmu i sztuki.